SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 10. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 6 19. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 20 Maj 1902. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 22:a Årg.

Åke Wallgren.

Bland de många debutanter, hvilka försökt sig på kgl. teatern under de senaste åren, är det egentligen endast två som i högre grad vunnit kritikens erkännande och den stora publikens sympatier, hvarför de också genom engagement blifvit fästade vid operan. Den ena af dessa är en sopransångerska, fröken Valborg Svärdström, med hvars porträtt vi illustrerade ett af denna årgångs första nummer, den andra en bassångare, som tillfört operascenen en särdeles dugande kraft, nämligen hr Åke Wallgren. Medan den förstnämnda med sin debut på kgl. teatern tog sina första steg på scenen, hade den senare redan att stödja sig på ett par års rutin och erfarenhet som operasångare, såsom man finner af nedanstående biografiska uppgifter, åtföljande den bild af konstnären vi här lemna.

Åke Wallgren, född den 9 nov. 1874 i Ljungskile, den bekanta, natursköna badorten vid Bohuslänska vestkusten, är son af kronofogden Axel Wallgren och hans maka, född Klingstedt. Efter slutade skolstudier intogs han i den teknologiska läroanstalten Chalmerska Institutet i Göteborg, där han åren 1891—93 studerade till ingeniör. Han öfvergaf emellertid denna bana i och för sångstudier vid musikkonservatoriet i Stockholm och utbildade sig där i sångkonsten under prof. Julius Günthers ledning 1894—1896. Sedan han lemnat konservatoriet och hufvudstaden begaf sig herr Wallgren åter till Göteborg. Där gaf han, biträdd af doktor Karl Valentin, den 20 *juni* 1897 en konsert, som sedan i denna tidning omtalades. Därvid nämndes att den unge sångaren, »hvars röst mycket berömmes», bl. a. sjöng en ny sång af Valentin, »Vid midnattsstund», som slog mycket an. Samma år i april gjorde hr Wallgren där sin första operadebut såsom *Tonio* i »Pajazzo» vid Lindens operasällskap och lät höra sig därstädes på en och annan konsert. Han tog sedan engagement vid Oskar Lombergs operasällskap under spelåret 1898—99 och utförde på detta sällskaps turnéer utom Tonio, *Mefistofeles* i »Faust», *Escamillo* i »Carmen», *Lothario* i »Mignon», *Alfio* i »På Sicilien» och *Prinsen* i »Per Svinaherde» etc. I »Faust» sjöng han i sept. 1898 vid sidan af fru Oselio-Björnson, gästande som Margareta, och en tysk tenor Rittershaus i titelrolen. Af andra då tillhörande herr Lombergs operapersonal må nämnas, af främmande konstnärer: signor Mauri (tenor) och den bekanta bassångaren Gandolfi, som flera gånger gästat Göteborg och äfven Stockholm; af sångerskor: fröknar Mathilda Keyser, Magna Lykseth och altsångerskan Ester Wallgren.

Den 1 maj 1900 blef hr Wallgren stipendiat vid kgl. teatern och gjorde där sin första debut den 12 maj såsom Lothario med god framgång. I sept. samma år utförde han här sin 2:a debutrol, Mefistofeles i »Faust», ett mera framstående och fordrande parti, såsom man vet. Vi yttrade då härom: »Denna debut var en bland de bästa som på senare tid förekommit. Herr Wallgren är i besittning af en ypperlig basröst, i höjden ovanligt kraftig och säker, den skötes ock med omsorg, om än en och annan guttural ansats emellanåt förspörjes, hvilken torde kunna bortarbetas. Hr W. eger därtill en ståtlig teaterfigur och för sig ledigt.»

Efter dessa båda debuter erhöll hr Wallgren engagement på tre år. Utom dessa debutroler har han sedan utfört under år 1900: *Eremiten* i »Friskytten», Escamillo, *Melchtal* i »Wilhelm Tell», *Meru* i »Hugenotterna»; under 1901: *Mefistofeles* i Boïtos opera, *Bazil* i »Barberaren», *Edmund* i »Tifania», *Härroparen* i »Lo-

Åke Wallgren.

hengrin», *Wotan* i »Rhenguldet» och *Colline* i »Bohème». I ett nytt stort parti uppträder hr Wallgren i dessa dagar, då han utför Wotan i »Valkyrian». Det stora bifall herr Wallgren här skördat såsom operasångare har äfven egnats honom, då han medverkat vid konserter, bland hvilka må nämnas Bellmanskörens och Filharmoniska sällskapets.

Wagners ledmotiv.

Wagner och Mozart.

Ur K. Gjellerups »Richard Wagner i sin trilogi Nibelungens ring».

Om Wagners ledmotiv hör man stundom sägas, att det är en lättköpt musikalisk karakteriseringsmetod, att på detta sätt förse hvarje person med ett motiv, hvilket af orkestern hänges ut som en affisch, hvar gång han visar sig på scenen. Detta skulle vara riktigt, om en så naiv karakterisering verkligen ägde rum. Men detta är så långt ifrån förhållandet, att tvärt om framträdandet af ett personligt motiv blott alldeles undantagsvis sammanfaller med personens uppträdande, för att likasom häroldsmässigt anmäla honom (t. ex. Hundings i »die Walküre»), och det är då alltid dramatiskt betingadt genom situationens betydelse. Att hvarje person skulle ha sitt eget motiv är dessutom äfven en alldeles felaktig uppfattning. Tvärtemot hafva hufvudpersonerna hvar för sig flere motiv, äro alltså karakteriserade från flere sidor allt efter deras olika förhållanden och de däri framträdande egenskaperna: så ha t. ex. Wotan, Siegfried och Brünnhilde hvardera ungefär ett dussin motiv, Siegmund och Sieglinde minst fem och Faffner (för att taga en mera underordnad) tre stycken*.

Denna anmärkning torde vara tillräcklig för att afvisa en så barnslig föreställning om ledmotivens användning. Det torde af sig själft vara uppenbart, huru mycket lättare det genom dem blir att följa texten, något som musikdramats allvar erfordrar i helt annan grad än den vanliga operan.

Orkestern ensam är ofta i stånd att säga oss hvad som föregår på scenen, så att ett par lösryckta ord i förbindelse med denna säkra vägledning skola visa sig tillräckliga för att, ifall jag händelsevis ett ögonblick förlorat sammanhanget, återgifva mig detta.

Så pregnanta äro de flesta af hufvudmotiven, att de ej ens behöfva framträda i sin fulla gestalt för att verka på fantasien; blott en lösryckt antydan är tillräcklig för att låta stämningen och föreställningen slå ut i hela sin rikedom, ja kan stundom till och med verka ännu kraftigare än motivet själft på samma ställe skulle ha gjort. När Siegmund, i trots mot valkyrians dödsbud, drager sitt svärd för att döda Sieglinde och sig själf, ljuda till hans hotfulla: »dies Schwert» de två första tonerna af Svärdfanfaren, våldsamt afslitna, och denna musikaliska glimt af »svärdet» verkar här vida starkare, än hela det strålande tonsvärdet skulle gjort.

Långt ifrån att vara en lättåtkomlig karakteriseringskonst, såsom ett ytligt missförstånd trott, är motivtekniken den svåraste af alla; den ställer de största fordringar samtidigt så godt som på alla sidor af konstnärens väsen, på hans intelligens och tankekraft, på djupet och renheten af hans känsla, på hans förmåga att individualisera och slutligen på den största och centralaste af dem alla, den odefinierbara och oförvärfbara nådegåfvan att skapa det hänförande sköna. Saken är ju nämligen den, att de motiv, med hvilka komponisten i ett sådant musikdrama opererar, äro till sitt antal högst ringa i jämförelse med dem, som i den äldre operan strös ut i orkester- och sångstämmor. Men då är det ej tillräckligt att göra dem karakteristiska — huru nödvändigt detta än är: de måste därjämte adlas af skönheten, måste det redan på den grund, att de eljest icke höras och märkas som sig bör och att den afsedda verkan alltså uteblir. De måste sjunga sig in i åhörarens innersta själ. Ingenstädes har därför också Wagner utvecklat en så berusande melodiskönhet som i trilogien, där denna teknik kulminerar. Här är han melodiker trots någon, såvida man nämligen ej tillika fordrar, att han skulle utströ tusen eller tvåtusen sköna melodier för väder och vind, där han menar sig nå en rikare skörd genom att besinningsfullt utså hundra, hvilka äro lika sköna. Under det att »Tristan und Isolde» eljest i många hänseenden till stilen kommer »Nibelungenring» närmast, härskar just på denna punkt en alldeles påfallande olikhet, och till och med »Meistersinger», som eljest i totalvärde torde kunna täfla med »Ringen» om priset, hinner blott i sina yppersta partier upp till den skönhet, som öfver allt tonar och klingar genom denna myt- och sagovärld.

I sin egendomlighet och sin skönhet måste motivet, enligt sin natur, tillika vara kort; dess melodi måste i det väsentliga kunna sammanträngas på få takter och tillika äga stor utvecklingsmöjlighet — desto större ju betydligare och allmängiltigare motivet är; det skall om möjligt besitta förmågan både att skymta förbi momentvis och att spänna sig öfver hela scener.

Om Wagners ledmotiv såsom typer gälla Schillers ord:

Der Kern allein im schmalen Raum
verbirgt den Stolz des Waldes, den Baum.

Allt är här kärna och utveckling ur kärna; att gifva detta, och detta allena, är för visso icke hvar mans sak. Så till vida kan alltså denna teknik göras till föremål för en viktig invändning, hvilken emellertid blott gäller, ifall motivtekniken göres till en norm för alla, äfven för dem, hvilkas krafter ej räcka till för dess genomförande, under det de måhända, om de blott följa sin egen natur, skulle kunna frambringa något värdefullt. Detta är en Odysseusbåge, som det skall heros-styrka till för att spänna. Men inför dett verk själft, som äger bestånd och som måhända blott kunde uppstå i kraft af ett så heroiskt medel, förvandlar sig en sådan invändning till det högsta beröm.

Men, skall man — i vårt både i tid och otid demokratiska sekel, — invända: populär är väl ändock ej denna musik! Det kommer därpå an; så populära som melodierna i »Trubaduren» eller »Postiljonen från Longjumeau» äro dessa melodier visserligen icke, och jag kan äfven medge, att Mozarts och Webers dramatiska musik är lättare att tillägna sig. Men man måste här skilja emellan hvad som har sin grund i teknikens natur och det som beror på konstnärens temperament. Då ledmotivet måste ha både ett bestämdt innehåll och en bestämd karakter, kan det i yttre lättfattlighet blott sällan konkurrera med sådana melodier, som blott lägga an på denna slags skönhet. Men där det icke är fråga blott om en flyktig berusning af hörselsinnet, utan om en njutning, hvarigenom jag verkligen tillägnar mig den inre musikaliska skönheten, så uppväges detta rikligt däraf, att motivet upprepas på olika ställen af verket, utvecklas, varieras och visar ständigt nya sidor af sin inre rikedom, under det att i all annan operastil den ena melodien jagar den andra och det i alla händelser hör till undantagen, att en enstaka melodi kommer igen, för att med kända toner väcka en känd stämning. I själfva verket är det därför också högst tvifvelaktigt, om man, första gången man hört »Trubaduren», erinrar sig flere melodier, än efter att första gången ha hört »Valkyrian».

Och detta trots en annan omständighet, som gifvet har till följd, att Wagners musik måste blifva något tyngre än den lättaste musikstilen, ej blott i en lägre genre, utan äfven i den allra högsta: i den klassiska, olympiskt klara och som ambrosia nedglidande

* Nämligen: 1) det för honom och brodern gemensamma Jättemotivet; 2) det af detta i förkortad form och med tillägg af dråpslagen bildade, för honom individuella motivet; 3) Lindormsmotivet.

mozartska. Den omständigheten nämligen, att dramatikern Wagner är århundradets och rasens man, liksom symfonikern Beethoven var det. Man skall därför vara mycket försiktig med att utan vidare göra tyngden — som ju blott är ett tadlande uttryck för haltfullheten — till en impopulär egenskap; det som har för litet däraf löper fara att flyga bort öfver våra hufvud, svalkande den heta hjärnan med sina vingslag, men utan att kunna gripa hjärtat. Man kan i sin smak vara så exklusivt klassisk som helst — jag har en viss rätt att tala härom, då jag själf en gång hörde till dem, hvilka, såsom jag uttryckte mig, gingo på »Trollflöjten», därför att man ej alltid kunde gå på »Don Juan» — ett måste dock en och hvar medgifva, som ej är abnorm till sitt temperament: vi, det nittonde århundradets människor, och därtill germaner, vi återfinna icke vårt djupare känslolif, icke det vi högst älska, icke vårt väsens hemligheter i Haydns symfonier och kvartetter, men vi finna allt detta (eller åtminstone allt däraf, som har värde) i Beethovens, och vi finna det icke i Mozarts operor, men vi finna det i Wagners*.

Ja, men huru många finnas, som förstå Wagner? frågar man. Man glömmer att fråga: huru många förstå Mozart? Lägg väl märke till, att det finns icke få nutidsmänniskor, hvilka det mesta af Mozarts dramatiska musik lämnar oberörda, men som omedelbart gripas af Wagners. Och jag talar här icke om artistiskt bortskämda öron, som behöfva starkare kryddor; jag menar just sådant folk, som förhåller sig naivt och omedelbart till konsten. De förstå Wagner, emedan de äro befryndade med honom, men de förstå icke Mozart, emedan de, för att göra detta, skulle behöfva ställa sig mera artistiskt till hans konst, än de utan ansträngning kunna göra. Ty det vill en viss konstnärlig anda och utbildning till, för att hämta innehåll ur de rena formernas skönhet, emedan dessa i blott ringa grad förmå väcka vårt eget inre till själfverksamhet. Konstnärligt sedt är det kanske en större brist att ej kunna förstå Mozart än att ej kunna förstå Wagner, men mänskligt sedt är detta en för vår natur mycket ursäktlig ensidighet.

Den möjligheten är således icke utesluten, att bladet en gång kunde vända sig därhän, att det snarare blefve Mozarts stil, som för den stora publiken vore den svårfattligaste; och det säkraste torde därför vara att låta tiden afgöra frågan om »populariteten — hvilken dessutom, tagen på en bestämd tidpunkt, alltid blir ett tvifvelaktigt kriterium. Jag skall därför ej lägga någon synnerlig vikt därvid, att trilogien för närvarande är det verk, som på de tyska teatrarne samlar den talrikaste publiken ur alla samfundslager, eller, att man på hvarannan populär konsert får höra slutet af »Rheingold» eller »Walküre» ,skogsidyllen ur »Siegfried» eller Siegfrieds död ur »Götterdämmerung». Men jag nämner det blott för att en eller annan wagnermotståndare, som läser dessa rader, ifall han händelsevis i Tyskland skulle få höra en skomakarpojke hvissla Svärdfanfaren eller Siegfriedmotivet, med någorlunda fattning må kunna bära ett sådant förräderi af *vox populi*.

* För att ej missförstås, anmärker jag, att jag här företrädesvis tänker på det specifikt mozartska eller hvad som för oss i alla fall står såsom sådant, kanske endast emedan hans strålande bana så tidigt afbröts. Ty i »Trollflöjten», hvars fromma, saliga skönhet måste djupt gripa hvarje kännande människa, utvecklar Mozart ett väsentligen nytt känsloinnehåll, under det att samtidigt hans dramatiska karakteristik i mer än ett hänseende träder in i en ny fas. Beethoven sade med rätta, att först här blef Mozart »der deutsche Meister».

Några erinringar om Léo Delibes.

Då operan »Lakmé» ånyo gått öfver kgl. teaterns scen i dessa dagar kunna vi ha anledning att upplifva minnet af dess komponist, hvars tioåriga dödsdag inträffade förra året. Född d. 21 febr. 1836 i St. Germain du Val, dep. Sarthe, afled han den 16 jan. 1891 i Paris.

En fransk skriftställare skildrade tonsättaren strax efter hans bortgång i följande ordalag*

»Léo Delibes är stor, blond, älskvärd och glad. Han har med lejonet ingenting annat gemensamt än namnet och det blacka hufvudet; han har ej alls dess häftighet och djärfhet. Han talar mycket och är alltid mycket varm, hvilket häntyder på en expansiv och sangvinisk natur. Man ser honom aldrig vid dåligt humör. Då han samspråkar med någon, talar han aldrig om sig själf. Han begär inga komplimanger, fordrar ej någon hyllning; men det minsta beröm gör honom förtjust, utan att han därför känner sig sårad af kritiken. Han småler, då man kallar honom »käre mästare». Man ser honom sällan ute i den s. k. »stora världen»; han leder aldrig själf orkestern, som jag tror.

Tid efter annan vid någon högtidlighet eller vid ingången till konservatoriet får man se detta runda blomstrande ansikte, och man gifver gärna en sympatisk handtryckning åt denna den enklaste och hjärtligaste af våra komponister.»

* Större delen af denna uppsats, en bearbetning från franskan, förekom för elfva år sedan i N. D. A.

Får man döma af Delibes landsmans skildring, kan man förstå, att Delibes' musik varit ett temligen troget uttryck för komponistens eget temperament. Delibes' musik håller ej fram sig själf; den braskar och tråkar ej med lösningen af några harmoniska problem, och den anströnger ej åhöraren med att göra anspråk på någon djupt filosofisk eller etisk innebörd. Den är spirituel, lätt flytande, väl afvägd, lustig utan att vara narraktig eller trivial. Ofta framträder den dämpadt; det ligger då liksom en slöja af melankoli kastad öfver den. Äfven den mest nogräknade musikaliska societet skall ur det passandes synpunkt ingenting ha att anmärka mot Delibes' musik. Den är korrekt, fin, elegant utan att vara pedantisk eller snobbig. Den passar ej för gothikens allvarliga gemak; långt bättre skall dess graciösa smidighet foga sig efter rococons fantastiska salonger. Det är ej utan skäl, som den nyss citerade fransmannen säger: »Léo Delibes gör småsaker med stor talang.»

Att Delibes vunnit allmänt erkännande bland sina landsmän, är föga att undra på. Af alla medlemmar af Institut de France är han den, som trognast följt den franska skolans traditioner, sådana de utbildats af Grétry, Monsigny, Boieldieu och Herold. Men Delibes imiterar eller reproducerar icke någon af dem; han tänker och skrifver ej så, som de en gång tänkt och skrifvit, snarare så, som de skulle hafva tänkt och skrifvit, om de lefvat.

Innan Léo Delibes började skrifva för rösten, skref han för benen, särskildt de kvinnliga benen. En opera är ju redan ganska egendomlig, ett drama, som sjunges. Men hvad skall man då säga om en balett, ett drama, som dansas? Det må ju så vara med ett »divertissement», som det heter på det koreografiska språket, men en ballett i två eller tre akter! Handlingen berättas med gester och löper framåt icke på versfötter, utan på »pas» af olika slag. Delibes ägnade sig emellertid med framgång åt denna genre och skapade där bland annat »Sylvia eller Dianas nymf», en klassisk herdeidyll, full af poesi och af danser från forntidens alla länder och folk. Här dansa bönder, fauner, skogsnymfer, jägarinnor, etiopiska slafvar, bacchanter, gudinnor m. fl. »Sylvia» är en poetisk balett; »Coppelia», Delibes' andra balett (Sthlm 1896), är mera spirituel. Från andra akten af »Hoffmanns sagor» känna vi till historien om den konstgjorda dockan, och det är den, som här omsatts till pantomimens och koreografiens tjänst.

Den yttre utstyrseln af dessa stycken är i den luxuriösa och bortskämda Seinestaden synnerligen vacker, och man kan nästan säga det samma om dansöserna. Det hela är behagligt, hänförande, fullt af njutning, men det

är — man kunde vara frestad att säga — absurdt, och för att göra det drägligt fordras Delibes' talang. Till balettens sensuella intresse förstår han att lägga ett artistiskt och intellektuelt. Med några få ganska enkla noter låter han oss förstå, att dessa flickor i korta tyllkjolar äro grekiska jägarinnor, och med några få takter utbreder han skogens doft öfver hela deras uppträdande. Här har Delibes' begåfning ett rikt fält för sin verksamhet; här passa hans nobla melodier, originella rytm, pikanta, men aldrig rafflande harmonier, som låta den omväxlande, genialiska instrumentationen framträda.

Men Léo Delibes har äfven skrifvit för rösten, och vi hafva här i Stockholm fått göra bekantskap med hans tre mest framstående verk: operorna »Kungen har sagt det» (1877), Jean de Nivelle» (1880) och »Lakmé» (1890).

Här märker man bäst, huru specifikt fransk Delibes' musik i själfva verket är. Italienaren skrattar, tysken gråter, men fransmannen småler. Låt vara, att någon fransk öfverdrift ligger i detta påstående, men säkert är, att på Delibes' musik passar det förträffligt. Det är här man återfinner moderationens stora konst, konsten att vara enkel utan att vara torftig, glad eller melankolisk utan konvulsivisk uppsluppenhet eller förtviflan. Första akten af »Jean de Nivelle» är i detta fall nästan typisk för Delibes' musik. Denna akt är en idyll, skildrande den stackars bondflickan Arlettes kärlek till Jean de Nivelle, som sedermera befinnes vara en hög och förnäm herre. Af förklaringen mellan de båda älskande har Delibes skapat en duett, full af den skäraste poesi, och då Arlette sjunger, att hon »gifvit sitt hjärta åt stjärnorna», är detta en fras, som är liksom skrifven enkom för att komponeras af Delibes.

»Lakmé» är hos oss mera känd; den är också af senare datum. »Lakmé» är ingenting annat än »Afrikanskan» i miniatyr. Lakmé älskar och dör liksom Selika; hennes kärlek är mindre våldsam, men icke mindre djup. Hela operan rättar sig efter denna hjältinna *en miniature:* små pagoder, små landskap, små religiösa ceremonier, små bröllopshögtidligheter. Här når Delibes' begåfning sin gräns; då han söker toner för de religiösa högtidligheterna och de starka konflikterna blir han förkonstlad och är ej längre sig själf. Om Lakmé ej uppginge i sin tragiska kärlek, om hon i stället för att dö tröstade sig, skulle hon fullständigt vara en fru Chrysanthemum, en af dessa små »musmer», som Pierre Loti så lifligt tecknat i sin reseskildring från Japan. Nu dör hon för sin kärlek, själf barn af en värld, som håller på att försvinna, en bräcklig kvarlefva af en poesi, som ej tål vid vår praktiska civilisation. Denna mera poetiska än egentligen tragiska konflikt var just en sådan, som var specielt lämpad för Léo Delibes, och den har i hans toner fått ett uttryck, där handlingens exotiska behag står i jämbredd med dess poetiska skönhet.

»Kungen har sagt det» är ett mera elegant, fint och spirituelt arbete. Här rör sig Delibes på rococons mark med personer, som man kunde vara frestad att likna vid schackpjeser eller figurer af saxiskt porslin. Musiken är spirituel, framför allt spirituel. Här och där märker man en aning om kärlek eller kanske snarare om kurtis, men här finnes intet dystert, allvarligt eller melankoliskt. Liksom ur ett fågelbo utgå endast friska och muntra röster ur detta partitur. Allt är ljust och gladt, framför allt kvinnornas skratt, och det finnes sju kvinliga roller i denna opera.

Léo Delibes var ingen stor man, men en obestridlig talang. Det är ju nödvändigt, att personer finnas, som ägna sig åt reformer och estetiska revolutioner, som skrifva allvarliga och förtjänstfulla arbeten. Men det måste ock finnas sådana, som leende möta oss med en blomma i munnen eller en visa på läpparne.

En sådan var Léo Delibes.

Dödsfall.

inom musik- och operavärlden 1901.

Rummel, Franz, utmärkt pianist, f. 11 juni 1853 i London, † 3 maj i Berlin. Rummel har äfven några gånger besökt Sverige såsom konsertgifvare, senast 1895.

Rundberg, Ernst Axel, f. d. operasångare och operaregissör, f. 3 jan. 1855 i Stockholm, † därstädes 5 febr.

Sauzay, Eugène, framstående fransk violinist, f. 14 juli 1809 i Paris, † därstädes 26 jan. Sauzay har komponerat åtskilligt för sitt instrument, däribland »Etudes harmoniques», och utgifvit en studie jämte katalog öfver Haydns, Mozarts och Beethovens kvartetter.

Servais, François Mathieu, komponist och dirigent, † i Amière 14 jan., 57 år.

Silvestre, Armand, fransk författare och operalibrettist, f. i Paris 1837, † i Toulouse i början af året.

Stolpe, Gustaf Erik, professor vid konservatoriet Upsala college i New-Orange, N. Amerika, komponist, f. 26 sept. 1833 i Torsåker, † i okt. i New-Orange.

Söhrling, Wilhelm, musikdirektör, f. d. domkyrkoorganist i Visby och musiklärare vid högre läroverket därstädes, f. i Visby 14 aug. 1822, † i Stockholm 9 dec.

Sörensen, Fredrik Sören, altviolist i k. hofkapellet i Stockholm, f. 11 dec. 1850 i Köpenhamn, † 7 okt. i Stockholm.

Verdi, Giuseppe, världsberömd italiensk komponist af operor m. m., f. 10 okt. 1813 i byn Roncole, n. Buseto (Parma), † 27 jan. i Milano.

Vieuxtemps, Jean Josef Lucien, pianist och komponist, f. i Verviers 5 juli 1828, † i början af året i Brüssel, där han verkat som pianolärare; har skrifvit talrika pianostycken.

Walter, Benno, violinvirtuos, professor, konsertmästare vid hofkapellet i München, f. 17 juni 1847 i München, † därstädes 23 okt.

Wennerberg, Gunnar, populär, snillrik tonsättare, f. d. statsråd, »En af de aderton» i Sv. Akademien, m. m., f. den 2 okt. 1817 i Lidköping, † på Leckö i Västergötland den 24 aug.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Maj 1 AUBER: *Muraren*; Balett: *Dansdivertissement.* — 2 MEYERBEER: *Hugenotterna.* — 3 TSCHAIKOWSKY: *Jolantha.* — 4, 9 BIZET: *Carmen* (d. 9 Don José: hr Ax. Nordqvist, deb.; Zuniga: hr Nygren). — 5 DONIZETTI: *Leonora.* — 7 ROSSINI: *Barberaren i Sevilla* (Rosina, Marcellina: fru Hellström, frök. Edström; grefve Almaviva, Figaro, Bartholo, Bazil, Fiorillo: hrr Max Strandberg, R. Strandberg, deb., Söderman, Wallgren, Grafström). — 8 R. WAGNER: *Lohengrin* (Elsa: fru Östberg). — 10, 14 Delibes: *Lakmé* (Lakmé: M:lle Rose Relda, gäst; Mallika, Ellen, Rose, mstrs Bentson: Frkn Edström, Fernqvist, Lindegrén, fru Strandberg; Gerald, Frédérik, Nilakantha, Hadji: hrr Ödmann, Lejdström, Lundqvist, Grafström). — 11, 19 R. WAGNER: *Tannhäuser* (Elisabeth, Venus, en herdegosse: fru Hellström, frökn. Lindegrén, Karlsohn; Landtgrefven, Tannhäuser, Wolfram: hrr Sellergren, Briesmeister och Lejdström; Walter, Biterolf, Henrik, Reinmar: hrr M. Strandberg och Lundmark, Söderman, Ericson, Nygren; Fyra svenner: frkn. Roth, Norén, Gaston, fru Jæger). —12 v. FLOTOW: *Martha.*

Vasa-teatern. Maj 1—5 F. LE REY & J. CLERICE: *De små vestalerna* (Cypris, Bacchis, Pyrogena, Penelope, lille Phylax: frök. Berentz, fru Nylander, frök. Grönberg, fruar Wahlbom, Hertzberg; Scopas, Petacles, Diogenes, Adolphus: hrr Svensson, Bergström, Adami, Svedelius. — 6—9 PLANQUETTE: *Cornevilles klockor.* — 10—17, 19 RUD. DELLINGER: *Don Cesar,* operett i 3 akter af Oscar Walter (Maritana, Pueblo Escudero, donna Uraca: frkn. Keyser, Berentz, Grönberg; Konungen, Don Cesar, Don Ranudo, Don Fernandes: hrr Adami, Schücker, Lund, Svedelius). — 10 *Vermländingarne* (matiné).

Musikaliska akademien. Maj 6. FILHARMONISKA SÄLLSKAPETS konsert. Program: W. A. Mozart: Stor messa i C moll. Biträdande: solister: fru Östberg, frk. Anna Lagergren; hrr H. Malm, G. Sjöberg; Orkester: K. hofkapellet; dirig. dir. Er. Åkerberg.

Katarina kyrka. Maj 16. Konsert af UPSALA STUDENTKÅRS ALLMÄNNA SÅNGFÖRENING. Dirigent: Fil. kand. Ruben Liljefors.

Vid två »Lakmé-föreställningar har m:lle Relda efter konserterandet här med frk. Sandal uppträdt som gäst i denna operas titelroll, som talangfullt och behagligt af henne utfördes. Hennes högt utbildade koloratur gjorde sig nu än bättre gällande i detta operaparti, också mottog hon af publiken en rik hyllning af bifall, inropningar och äfven blomstertribut. Sångerskan lär också ha funnit behag i vår hufvudstad och yttrat sin önskan att återkomma hit. Såsom Don José i »Carmen» har herr Axel Nordquist debuterat, som förra spelåret lät höra sig på operan såsom Siegmund i »Valkyrian». Debuten var lyckad, särdeles i dramatiskt hänseende; rösten är icke märklig med hänseende till styrka och välljud men intonationen är god, föredraget säkert och smakfullt, hvartill kommer en för scenen lämplig apparition. Rossinis glada opera »Barberaren i Sevilla» har ånyo upptagits med något förändrad rollbesättning, i det hr Rich. Strandberg här haft en ny debut såsom Figaro och hr Söderman öfvertagit doktor Bartholos parti. Debutantens framställning af den rörlige och förslagne barberaren var ej af märkligare beskaffenhet. För hr Söderman lämpade sig rätt väl Bartholos komiska rol. Fru Hellgren var, som vanligt, en ypperlig Rosina. Aktningen för Rossinis mästerverk borde visa sig hos vederbörande genom att gifva Almaviva en lämpligare representant. Skulle icke t. ex. hr Nyblom kunna gå i land med att utföra detta parti? Den nya rollbesättning, hvarmed »Tannhäuser» nu återupptagits, är ganska lyckad. Fru Hellström ger en särdeles behaglig bild af den unga furstinnan, så i glädje som i sorg, och rösten klingar stor och vacker. Fröken Lindegrén har fått ett af sina största partier i Venus' roll och fyllde sin plats med heder. Stämman trädde fram med betydande styrka, ren och uttrycksfull; äfven den dramatiska framställningen kan berömmas. Hr Lejdström hade intagit hr Lnndquists plats såsom Wolfram, men föredraget var mera kallt och enformigt än hos den sisthämnde. Hr Briesemeister, som utförde titelpartiet på tyska, återgaf det mycket uttrycksfullt, så i vokalt som dramatiskt hänseende.

Vasateaterns »Små vestaler» trädde tillbaka innan vi hunnit göra deras bekantskap. Om »Don Cesar» kunna vi däremot förmäla att denna operett går med god framgång, välförtjänt såväl genom vacker musik, god text — väbekant från den dramatiska pjesen »Don Cesar de Bazano» — och berömligt utförande. Operetten gafs för första gången i dec. 1888 å denna teater, då fru Anna Pettersson och fru Gründer, hrr Kloed och Hagman, innehade de förnämsta rollerna. Maritana återgafs nu behagligt af fröken Keyser, fröken Berentz var en pigg och täck page; bådas sång förtjänar loford. Hr Schücker var lyckad såsom den sorglöse och glade Don Cesar, ehuruväl öfverdrifven och ständig forcering af den kraftiga stämman störde det goda intrycket. De öfriga, baletten inberäknad, skötte sig väl; uppsättningen var stilfull och vacker.

Filharmoniska sällskapets 2:a konsert gafs för talrik publik, dock ej »fullt hus», såsom man kunnat vänta vid första uppförandet af Mozarts stora C moll-messa, för hvilken vi redogjorde i förra numret. Verket var väl inöfvadt under dir. Åkerbergs ledning och utförandet det bästa såväl hvad körer och solister som det medverkande K. hofkapellet beträffar. Af de särskilda numren i messan anslogo mest det högtidliga Kyrie, som börjar messan och upprepas i slutet (Agnus dei), det korta sköna »Gratias», de gripande »Qui tollis» och »Crucifixus» äfvensom »Benedictus». Af ariorna har man att mest framhålla »Et incarnatus» med obligat flöjt, oboe och fagott. Detta solunummer utfördes af fru Östberg med fulländadt mästerskap som framkallade rikaste bifall. En sådan koloratur i förening med största välljud kan knappast öfverträffas. Äfven fröken Lagergrens röst gjorde sig väl gällande i hennes parti och anlag för koloratur trädde äfven fram i detsamma. Åhörarne gåfvo vid konsertens slut med varmt bifall sitt erkännande åt de utförande och dirigenten.

Studentkonserten i Katharina kyrka hade nog haft än flere åhörare, om icke den allmänna strejken förorsakat brist på spårvagnar och andra åkdon. Fil. kand Ruben Liljefors debuterade nu såsom god ledare af kören, som för öfrigt utförde nästan endast gamla kända sånger. En mindre kör föredrog vackert ett par nummer af Söderman och Josephson. Äfven ett par extranummer gåfvos och bifall saknades icke heller, ehuru lokalen lade band på det till en del. Konserten gafs till förmån för Skansens Tivolifond.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Wilh. Stenhammars musikdrama »Gillet på Solhaug» är fortfarande under inöfning men kommer icke att gå öfver scenen under denna speltermin.

Musikaliska akademien firade den 13 maj på middagen sin högtidsdag i akademiens stora sal inför en talrik publik.

Emedan akademiens höge preses då befann sig i Upsala, öppnades sammankomsten af presidenten Wikblad. Därefter uppläste sekreteraren, d:r Valentin, berättelsen för år 1901. Af årets musiktilldragelser hafva de flesta, i hans tal omnämnda, anförts i denna tidning. Efter Alb. Rubensons död är d:r W. Svedbom konservatoriets direktör. Med anledning däraf att d:r Svedbom i höstas under 25 år varit akademiens sekreterare, erhöll han en gåfva af dess ledamöter. Sekreterare är nu, som nämndt, d:r Valentin sedan 30 nov. förra året. Understöd åtnjutes af violinisten Ruthström; tonsättaren Alfvén innehar det Jenny-Lindska stipendiet och violoncellisten B. Pettersson det Beskowska. Som gåfvor har akademien mottagit Gunnar Wennerbergs byst samt en samling tonverk från Rubensons och Hallströms sterbhus. Därefter redogjordes för examina, musikföredrag m. m. vid konservatoriet, hvars lärareantal är 25.

Talaren uppdrog korta lefnadsskildringar öfver de sex medlemmar som aflidit: Gunnar Wennerberg, sångläraren Hj. Håkansson, dir. Wilh. Söhrling och pianofabrikör Erik Jacobsson samt de utländska ledamöterna fru Sara Magnus-Heinze (född i Stockholm) och läraren vid Leipzigs konservatorium S. Jadassohn. Af de nämnda var Wennerberg akademiens äldste och Salomon Jadassohn, dess senast invalde ledamot.

Till sist lämnade talaren en skildring af musiklifvet i Stockholm och några andra städer, Upsala, Göteborg, Malmö m. fl., samt af den svenska musikens spridning till utlandet.

Det vid dessa tillfällen sedvanliga konsertprogrammet upptog denna gång ett orkesterallegro af nyss nämnde Jadassohn samt L. Normans symfoni i F, hvilka tonverk anfördes af hofkapellmästaren Nordqvist. I några nummer ur Wennerbergs efterlämnade oratorium »Jesu död» fortsättningen af hans i förliden vår och höst af Filharm. sällskapet uppförda »Jesu dom», medverkade äfven konservatoriekören samt såsom solister fru Afzelius, hr Lundqvist och tenorsångaren Gentzel.

Musikuppvisningar hafva nyligen ägt rum med elever i ett par af hufvudstadens förnämsta musikskolor, då först, d. 9 maj, lärjungar i fröken Hedvig Svensons »Musikskola» läto höra sig i K. F. U. M:s lokal, hvarefter sådana i fröken Carlheim-Gyllenskölds musikläroverk, »Stockholms Musikinstitut», visade resultatet af undervisningen i denna skola med uppvisningar d. 14 och 15 maj i Vetenskapsakademiens hörsal. Jämte mindre stycken, utförda af helt unga elever, fick man på fröken Svensons uppvisning höra en Polonaise af Chopin och »Soirée de Vienne» af Schubert-Liszt. På frök. Carlh.-Gyllenskölds första uppvisning trädde endast mindre elever fram med lätta stycken,

men på den följande förekommo svårare saker, hvaribland Preludium och Fuga (A moll) af Bach och konsert i D-moll af Rubinstein, båda spelade af fröken Anna Ulmgren, som är bekant från föregående uppvisningar för en högt utvecklad talang. Båda skolornas uppvisningar vittnade om god undervisning i desamma.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande har den 24 maj sitt årsmöte. Till detta har järnvägsstyrelsen äfven i år beviljat nedsättning i biljettprisen åt deltagarne i mötet för resorna till och från detsamma, en förmån som erhållits såväl å statsbanorna som å enskilda järnvägar. Mötet kommer i år också att äga rum på Hasselbacken, en mycket lämplig lokal för ett sångarmöte denna årstid.

En »amatörteater» har sedan i slutet af februari haft föreställningar i Folkets hus härstädes vid Barnhusgatan. Mindre komedier och sångpjeser samt konsertnummer ha stått på programmen. — I sammanhang härmed kan nämnas, att »Teater- och amatör-sällskapet» d. 3 maj å Södra teatern gaf en föreställning till förmån för Stockholms Fjällkoloniförening, hvarvid uppfördes, jämte en komedi, »Två modeller», operett i en akt af Georges Douay, en fransk komponist, (f. 1840), som skrifvit flera, mest enakts-operetter.

»Uberbrettl» på Sveateatern. Uberbrettl är ett slags städad variété, som blifvit modern i Tyskland, särskildt Berlin, där flera teatrar af detta slag uppstått, men äfven den ena efter den andra upphört eller flyttat. En sådan är det som nu debuterar här, i Stockholm. Då det tyska Bretterbühne betyder skådebana — »de bräder som föreställa världen» — skulle Uberbrettl betyda en liten teater af högre ordning, d. v. s. en bättre variété. Den här gästande truppen af detta slag har till ekonomisk styresman hr Götz-Günsburg, till artisk ledare hr O. v. Fielitz och som kapellmästare hr Rud. Nelson samt består af 4 damer och 2 herrar. Prestationerna bestå af solo- och duettsång (visor, kupletter etc.) samt deklamation och lära i allmänhet vara rätt underhållande.

Operasångaren John Forsell, som d. 2 maj började sitt gästspel i Köpenhamn, uppträdde då först såsom Don Juan och gjorde stor lycka hos publiken. Kritiken är dock ej endast berömmande. I Leporellos och Zerlinas partier prisas hr Helge Nissen och frök. Ida Möller såsom utmärkta. Ännu mera lycka gjorde hr Forsell därefter i »Figaros bröllop». Han lär komma att inom kort uppträda i Lange-Müllers opera »Vikingablod».

Direktör Aug. Warberg, f. d. teaterföreståndaren och operettsångaren, fyllde d. 5 maj 60 år, då han firades med en festlig kollation i Runans festvåning. Den gladlynte, omtyckte direktören hedrades vid detta tillfälle och under dagens lopp med gåfvor af silfverpjeser, blommor, lagerkransar och telegram i mängd.

Sigrid Arnoldson har nu äfven uppträdt som Lakmé på Opéra Comique i Paris och rönt lifligt bifall af fullsatt salong.

Ranftska operett-turnéen, som efter att ha lämnat Södra teatern haft en kort, men glänsande sejour i Upsala, begaf sig sedan till Norrköping, där började med »Lille hertigen» och »Gasparone». Sällskapet berömmes öfver hela linjen starkt af kritiken, främst dock fröken Rosa Grünberg, som säges vara »öfver allt beröm, en tyvärr sällan hörd reminiscens från operettens klangår, hvilken äger det rätta glada operettlynnet, fritt från simpelhet» o. s. v. Äfven fröknarna Falck och Frisch, fru Wahlgren samt hrr Ringvall och Carlander nämnas med stora loford.

Svenskt tonverk uppfördt i Paris. Tor Aulins andra violinkonsert, utgifven i Breslau hos Hainauer, spelades den 23 april i Paris af violinisten Joseph Debroux, ackompanjerad af Lamoureuxorkestern under anförande af Camille Chevillard.

Stockholms friluftskonserter. I Blanchs kafé konserteras af Vestmanlands regementes musikkår under dir. Otto Trobäcks ledning; på Hasselbacken af k. Svea och Göta lifgardes musikkårer, alternerande; i Berns' etablissement och Strömpaterren börjar den 20 maj ungerska gossorkestern ånyo musicera. Hos Berns fortfar dessutom Meissnerska orkestern att spela.

Svenska musiker-föreningen hade i slutet af april ordinarie årssammanträde. Af revisionsberättelsen framgick att inkomsterna under året utgjort 4,822 kr. 7 öre och utgifterna 3,057 kr. 93 öre, hvaraf i pension utbetalts 991 kr. 67 öre och i sjukhjälp 950 kr. Inkomsterna hade sålunda öfverstigit utgifterna med 1,764 kr. 14 öre, och kapitalbehållningen utgjorde vid årets slut 25,556 kr. 32 öre; medlemsantalet var 201.

På förslag af styrelsen beslöts att det till pensioner beräknade beloppet ökas från 1,000 kr. till 1,550 kr. från den 1 januari innevarande år.

Vid förrättadt val af styrelse återvaldes i tur afgående konsertmästare Tor Aulin och kammarmusikus W. Carlström samt nyvaldes kammarmusikus E. Hessler efter fanjunkare G. A. Ljungren, som afflyttat till annan ort. Styrelsen utgöres af konsertmästare Tor Aulin, ordf., musikdirekt. C. A. Bergström, vice ordf., kammarmusici E. H. Ellberg, W. Carlström, E. Hessler och musikdir. E. Willners, med kapellmästare G. Odén, fanjunkare C. L. Björklund, kammarmusikus N. L. Smith och styckjunkare A. Jakobsson som suppleanter. Kassör och sekreterare är fanjunkare Oscar Ohlsson. Revisorer blefvo hautboisten C. Lundgren och G. Molander, den senare invald efter afgående musikdir. G. Rydberg; suppleanter äro fanjunkarne A. R. Malmqvist och N. Säfvendahl.

Södertelje. I kyrkan härstädes gafs söndagen den 20 april Haydns oratorium »Skapelsen» under anförande af musikdirektören vid Södermanlands regemente A. W. Johansson. Solopartierna utfördes af bland andra hrr Klein och docenten Ljungberg samt fröken Mankell, alla från Stockholm.

Göteborg. Stora teatern har under denna denna månad endast haft dramatisk repertoar. Konserterandet har inskränkt sig till Trädgårdsföreningens och Lorensbergs musik. På förstnämnda plats konsertera Vendes artilleriregementes musikkår, på sistnämnda militärmusikkåren under dir. Kuhlaus ledning.

Från våra grannland.

Kristiania Maj 1—14. Nationalteatern har fortfarande gifvit »Peer Gynt» och började d. 7 maj uppföra Mozarts »Don Juan» med hr Rode i titelrolen, frök. Betty Frank från Prag, gäst i Elviras rol, fröken Bidenkap som donna Anna etc. Herr Rode säges vara en öfverraskande god Don Juan, frök. Frank utmärkt i sitt parti. Frök. Bidenkap forcerade sin röst väl mycket och visade sätt stor talang men — säger en kritiker — »synes vara en oslipad diamant.» På Centralteatern har det hit från landsortsturen återkomna Lindenska sällskapet den 12 maj gifvit en (enda) föreställning med »Geisa» och »Den förgyllda lergöken» på programmet. — I M. Holmboes musikinstitut hölls d. 14 maj ett föredrag om Mozart af komponisten Haarklou, hvarvid följande kompositioner af Mozart utfördes: Pianokonsert i Dur (»kröningskonserten») med kadens af C. Reinecke (frk. Agnes Hansen), Andante ur Violinsonat, F dur (frk. Ingeb. Hansen) samt Romans och Rondo ur Pianokonsert, D moll, med kadenser af Hummel och Reinecke (frk. Marcilie Holmboe).

Helsingfors 27 april—11 maj. Svenska teatern har af pjeser med musik under denna tid uppfört »Dockan» och Geijerstams »Stor-Klas och Lill-Klas». Sista april och 4 maj gaf Aka-

demiska sångföreningen konserter, då af svenska tonsättare programmet innehöll Serenad af A. M. Myrberg samt H. Alfvéns »Här är landet». Den 11 maj konserterade sångkören M. M. med finskt program utom ett par nummer af Bellman och Wennerberg. Kammarmusiken i Helsingfors representeras af Helsingfors' Musikinstitut på dess »musikaftnar». Å d. 12 af dessa utfördes med biträde af hr B. Bianchini Mozarts kvintett för klarinett och stråkinstrument, violinsonat H moll, af Bach samt Beethovens violinsonat op. 30 N:r 3. I de senare medverkade violinisten Novacek och pianisten Ekman. På d. 13:de fick man höra Pianokvintett op. 50, af Charles Lefebvre (fransk tonsättare, f. 1843, lärare i teori vid Pariskonservatoriet), Beethovens »Adelaide» (hr Ojanperä) och Mozarts konsert, Ess dur, för violin och viola. Violoncellisten Schneevoigt medverkade bl. a. denna afton. D. 6 maj gafs konsert af sångerskan frök. Alfhild Hamberg med biträde af hr O. Merikanto (ackomp.). Frk. H. utförde därvid jämte mindre sånger af O. Lindblad, Merikanto etc. arior ur »Marie Magdelaine» af Massenet, ur »Robert» och Reyers »Sigurd».

Köpenhamn april 30—maj 14. Kgl. teaterns pjeser med musik ha denna tid utgjorts af »Aladdin», «Don Juan», »Figaros bröllop» (i dessa hr J. Forsell gäst), »Elverhöj» samt balletten »Napoli eller Fiskaren og hans brud» af Bournonville med musik af N. W. Gade, Pauli och Helsted. Folkteatret har haft »Nitouche» på spellistan. Dagmarteatern gaf d. 6 en repris af H. Drachmanns romantiska 4-akts folkkomedi »Ester eller Vandenes dotter» (förf. 1888). Stycket gjorde stor lycka med hufvudrolerna utförda af de unga bröderna Adam och Johannes Poulsen, hr Peter Fjelstrup samt fruar Betty Nansen och Aug. Wiehe. C. F. E. Hornemanns stämningsfulla musik förökade det goda intrycket af den vackra pjesen. Konsertpaviljongen i Tivoli invigdes d. 7 maj med en kantat af G. A. Rosenberg, hvartill Hornemann skrifvit musik. Orkestern dirigerades af Joachim Andersen, solopartierna utfördes af fru Oda Nielsen och hr Simonsen, körerna af sångsällskapet Ydun. Paviljongen är Köpenhamns nu ståtligaste konsertlokal. D. 1 maj gaf Leipzigs Filharm. orkester en Wagner-konsert på återvägen till Tyskland. D. 1 och 10 maj gåfvos här populära konserter af frkn. Marta Sandal och Rose Relda.

Från andra land.

Paris. Opéra comique har nyligen uppfört Maeterlincks lyriska drama »Pelléas och Mélisande» med musik af Claude Debussy. Själfva dramat gjorde lycka men musiken har af publik och kritik blifvit mindre gynsamt bedömd. »Figaros» anmälare säger att man svårligen kan få fatt i en enda fast och konstant melodi i denna dimmiga musikocean. Komponisten, f. 1862, är elev af Guiraud och Pariskonservatoriet. Han erhöll 1884 romerska priset för en kantat »Den förlorade sonen». Hans studiearbete »La demoiselle élue» blef af akademien tillbakavisadt såsom allt för modernt, men han har fortfarande skrifvit i samma stil tondiktningar till poetiska verk.

Madrid. Nyligen invigdes här den nya, vackert inredda, 2,000 åskådareplatser omfattande »Teatro Lirico», som är bestämd till Spaniens nationaloperascen. Början gjordes med 3-aktsoperan »Circe», musik af Chapi.

Berlin. Den 4 maj började här en italiensk operatrupp en serie »Verdifestspel», omfattande flere af hans operor. Början gjordes med »Ballo in maschera«. Sällskapet säges i sgr Arturo Vigna ha en kapellmästare af första rang. Tenoren Emilio de Marchi säges vara an smakfull sångare med en röst som snarare är en hög bariton. Ett par framstående sångerskos äger truppen i damerna Tetrazzini och Arimondi.

Varsjav. Edvard Grieg gaf här d. 22 april den första af sina förut bebådade stora konserter, då uteslutande hans egna kompositioner utför, des. För den berömde tonsättaren som utantill anförde programmets alla nummer, blef konserten en fortlöpande triumf. Stor framgång vann äfven fru Teresa Carreno för utförandet af hans pianokonsert och likaså fröken Elsa Wiborg, som sjöng flere af hans sånger.

Leipzig. På Altes Teater uppfördes d. 3 maj för första gången treaktsoperetten »Wienerblut» af Johann Strauss, ett efterlämnadt verk, bearbetadt efter komponistens död af Adolf Müller jun. (text af Victor Leon och Leo Stein) Libretten innehåller en pikant förväxlingshistoria från Wienerkongressens tid. Den friska intagande musiken beredde operetten afgjord framgång.

Festspelen i Bayreuth komma i sommar att äga rum å följande dagar: »Flygande Holländaren» den 22 juli, 1, 4, 12 och 19 augusti, »Parsifal» 23 och 31 juli. 5, 7, 8, 11 och 20 aug. samt »Nibelungenringen» 25 t. o. m. 28 juli, 14—17 augusti.

Miss Minnie Tracey, bekant hos oss från sitt uppträdande här i höstas pa konserter och på operan, berättas hå vunnit stor framgång som gäst ph operorna i Leipzig, Mannheim och Genéve. Hon har sedan nyligen sjungit på en stor konsert i Paris, där hon prisas för sin vackra röst och artistiska frasering.

Monte Carlo. Sedan förra året har teatern haft en stor dragningskraft i Berlioz' »Faust», som uppförts här i scenisk framställning med präktiga dekorationer och scenerier. Utförandet under hr Jehins ledning säges ha varit utmärkt med sådana solister som fru Melba, Jean de Reszké och Renaud, hvilken senare såsom Mefisto kanske stod främst. Att Berlioz själf tänkt sig sin »Damnation de Faust» på scenen framgår af ett bref af honom (kort efter dess fullbordande 1846) till hans son, hvari det heter: »Jag har nyss skrifvit en opera till Goethes geniala verk. Jag vet ej om jag förmått närma mig denne jätte, men jag vet, att jag ej kan finna en enda direktör, som vill uppföra mitt verk på en teater, och att jag beklagligen nödgas uppföra det på konserter om jag vill bereda mig glädjen att få höra det.»

Dödsfall.

Torpadie-Lindblom, Gudrun, Berta, Tusnelda, framstående svensk konsertsångerska, afled den 30 april i Paris. Hon var syster till den äfven här fördelaktigt bekanta fru Hervor Torpadie-Björkstén, gift med tenorsångaren Theodor Björkstén och var, liksom denna, begåfvad med en sällsynt vacker mezzo-sopran och ett ståtligt yttre. Oaktadt anlag och böjelse hänvisade henne till operascenen, förblef hon dock endast konsertsångerska samt skapade sig på 1890-talet som sådan ett fördelaktigt rykte både i sitt fädernesland och i Paris äfvensom i Amerika. Efter sitt giftermål med skriftställaren Theodor Lindblom 1895 förlade hon sin verksamhet till Paris. Där skaffade hon sig äfven ett namn som god sånginstruktris, såsom sådan biträdande den bekanta sånglärarinnan m:me Trélat, och var i båda dessa egenskaper högt värderad inom världsstadens finare societet.

Född d. 28 dec. 1866 i Göteborg och dotter till Öfverste Torpadie och dennes maka, född Reimers, båda aflidna, sörjes hon närmast af make och barn, bröder, syster och svåger, samt en talrik vänkrets. Senast i början af detta år besökte fru Torpadie-Lindblom sin födelsestad och lät höra sig där, såsom vi förut nämnt, medverkande vid konserter å Storateatern.

Piccolomini, Maria Heinrich Pontet' engelsk komponist, f. 1836, släkt till kardinalen och primadonnan med sam-

ma namn, har nyligen aflidit i London. Bortåt 400 kompositioner ha flutit ur hans penna. Hans ballader »Ora pro nobis», »Whisper», »I shall hear» och »Eternal rest» äro mycket populära i England.

Tillkännagifvande!

Med anledning af arbetsinställelse å tryckerierna härstädes under storstrejken har detta nummer försenats, hvilket ärade prenumeranter torde benäget ursäkta.

Redaktionen.

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK
Kongl. Hofleverantör
GÖTEBORG
Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den *enda* svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar *alltid* erhållit *högsta* priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»
Göteborg 1891 Malmö 1896 Stockholm 1897
ensam bland svenska pianofabriker
Inalles *21 första pris*

A.-B. Skandinaviska Orgel- & Pianofabriken
(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)
Grundad 1865
rekommenderar sin tillverkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**
Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.
Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.
Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32, Stockholm.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 22:dra årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,***

*utgifves 1902 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen**, **porträtter** med **biografier** och **musikbilaga.** Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af **5 kronor** pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kungstensgatan 56,** 3 tr., i **bok-** och **musikhandeln,** å posten och tidningskontor. **I landsorten** prenumereras bäst å **posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, der musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m. Musikbilagan innehåller verkligt god musik.*

Porträtt med biografi i N:o 1 ***Oscar Byström, Albert Lortzing,*** *N:o 2* ***Emile Sauret, Valborg Svärdström, Gina Oselio-Björnson;*** *N:o 3* ***Eva Mudocci, Bella Edwards;*** *N:o 4* ***Agda Lysell, Theodor Björksten;*** *N:o 5 Brüsselstråkkvartetten* ***F. Schörg, H. Daucher, P. Miry, J. Gaillard;*** *N:o 6* ***Vincenzo Bellini, Hans Winderstein;*** *N:o 7* ***Carl von Knorring, Fritz Friedrichs*** *(såsom Beckmesser);* *N:o 8* ***Hans Richter;*** *N:o 9* ***Rose Relda, Marta Sandahl.***

Önskas
en skicklig **Orgelstämmare.** Svar till **»L. J.»** under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.
(G. 2760.)

J. LUDV. OHLSON
STOCKHOLM
Hamngatan 18 B.
Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.
Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** verldsberömda Flyglar och Pianinos.

För Porträttsamlare!
Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flere årgångar, säljas billigt å tidningens expedition
Kungstensgatan 56 III.

PIANOLEKTIONER
efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.
Mottagning kl. 9—10 f. m. och 4—5 e. m.
Kungstensgatan 56, 3 tr.
Tel. Vasa 6 19. **Frans J. Huss.**

Edmund Fickert
Markneukirchen if Sa.
Fabrikation af öfverspunna strängar.
Bästa leverantör för grossister.
(G. 124557)

Innehåll: Åke Wallgren (med porträtt). — Wagners ledmotiv. Wagner och Mozart (ur K. Gjellerups »Richard Wagner i sin trilogi Nibelungens ring»). — Några erinringar om Léo Delibes. — Dödsfall inom musik- och operavärlden 1901 (forts. och slut). — — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Tillkännagifvande. — Annonser.

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM, 1902.